

VIITASAAREN INVENTOINTI

touko-kesäkuussa 1995

Kenttätyöt tehtiin 22.5. - 5.6.

Tutkitut alueet karkeasti:

Hyvin (perusinventoinnin näkökulmasta) tuli tutkittua Viitasaaren keskustan pohjoispuolinen alue: Taimonniemi - Keitelelohja - Löytänä - Koliman rannat - Kärnä - Kumpumäki - Kymönkoski. Em. alueen sisällä jäi katsomatta Koliman Järkiniemen pohjoisosa, sekä Ylä-Keiteleen Siilinsalo.

Edellistä aluetta vajavaisemmin (harvemmat otokset) on käyty läpi seuraavat alueet:

- Viitasaari kk - Keihärinkoski välinen alue Ylä-keiteleen etekärännällä ja Muuruejärven itärännällä.
- Viitasaari kk -Ilmolahti väliset Keiteleen rannat.
- Kallioniemen alue Niinilahden itäpuolella

Kokonaan käymättä jäivät seuraavat katsomisen arvoiset alueet:

- Niinilahden alue (Keitele länsiranta)
- Luuniemi-Niininiemi alue (Keitele länsiranta).
- Suovanlahti-Suotajärvi-Kiminki alue (Keitele itäranta)
- Huopanankosken lähialue
- Keitelelohjan länsipuolinen alue: Lötkkö-Hevosjärvi-Komu.

Viikon ajan oli mukana Tarton yliopiston arkeologian lehtori Aivar Kriiska. Muutama kohde vaaittiin.

Mielestäni merkittävä seikka on uusien kohteiden hyväkuntoisuus ja runsas asumuspainanteiden määrä. Useimmat asumuspainanteet ovat todella komeita ja harvinaisen hyvin säilyneitä. Asumuspainanteita löytyi kuudesta kohteesta. Ainoastaan neljä kohdetta on kajottu: yhden läpi kulkee kevyt mökkitie ja kolme kohdetta on äestetyssä metsässä. Muut kohteet ovat ehjiä ja täysin kajoamattomia. Mikään uusi kohde ei näytä olevan minkään välittömän uhanalainen.

UUDET KOHTEET

26 kohdetta / 17 aluella + 1 epämääräinen rökkiökohde.

Asuinpaikka on erotettu omaksi kohteeksi, jos se selvästi erottuu eri aikaiseksi toisen asuinpaikan suhteen vaikka ne ovatkin aivan vierekkäin, joskus vain 10-20 m etäisyydellä toisistaan. Tällöin kahdeksi eri kohteeksi erotetut asuinpaikat ovat selkeästi eri rantatörmillä, joiden korkeusero on yli 1.5 m.

Vierekkäiset asuinpaikat (etäisyys toisistaan alle 100 m), joita ei erota mikään selkeä luonnoneste (kallio, vesistö, joki tms.), mutta jotka ovat siis eri rantatörmillä (=selkeästi havaittava eri aikainen rantamuodostuma) on merkitty eri kohteiksi mutta ne kuuluvat samaan muinaisjäännösalueeseen, niillä on sama inventointinumbero ja nimi. Saman alueen eri kohteet on ero-

tettu toisistaan nimen lopussa olevalla juoksevalla numerolla.

VIITASAARI [50] Kolima Rakaja Pohjoinen 1

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7011 50, Y: 3446 37, Z: 113-114

Alin rantatörmä nro 2 (1 = nykytörmä, 4 = Päijänne maksmi). Ehjä koskematon. Mäntykangas, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 15.0 km N, Koliman eteläosassa, Pasalan kylän itäpuolella olevan Rakajan saaren pohjoiskärjessä (luoteiskärki).

Tila: 931 408 0008 0034

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [50] Kolima Rakaja Pohjoinen 2

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7011 48, Y: 3446 37, Z: 116-117

Rantatörmä nro 3 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon, painanne. Mäntykangas, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.9 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren pohjoiskärjessä.

Tila: 931 408 0008 0034

SAVIASTIAN PALOJA, kampakeramiikkaa (ka 2:2 tai 3:1)

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [50] Kolima Rakaja Pohjoinen 3

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 07, X: 7011 46, Y: 3446 37, Z: 119

Rantatörmä nro 4 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Mäntykangas, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.9 km N, Koliman eteläosan Rakajan saaren pohjoiskärjessä.

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [51] Kolima Rakaja Keski

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7011 05, Y: 3446 65, Z: 119

Rantatörmä nro 4 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon, painanne. Mäntykangas, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.6 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren pohjoisosan länsirannalla, suuren suppakuopan länsipuolella, rannasta n. 60 m.

Tila: 931 408 0008 0034

SAVIASTIAN PALA murunen, asbestisekotteinen

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [52] Kolima Rakaja Lintuniemi 1

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7010 13, Y: 3447 70, Z: 115-116

Rantatörmä nro 3 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Mäntykangas, hiekkamaa, saaren eteläkärki. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.1 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren eteläkärjen länsikärjessä.

Tila: 931 893 0001 0010, valtionmaa.

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [52] Kolima Rakaja Lintuniemi 2

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7010 14, Y: 3447 76, Z: 119

Rantatörmä nro 4 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon, painanne. Mäntykangas, hiekkamaa.

Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.2 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren eteläkärjessä, sen länsikärjen rannasta 100 m itään.

Tila: 931 893 0001 0010, valtionmaa.

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [52] Kolima Rakaja Lintuniemi 3

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7010 09, Y: 3447 80, Z: 113-114

Rantatörmä nro 2 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Mäntykangas, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.1 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren eteläkärjessä, sen keskivaiheilla.

Tila: 931 893 0001 0010, valtionmaa.

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [53] Kolima Rakaja Etelä

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7010 00, Y: 3448 05, Z: 113

Rantatörmä nro 2 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Niemen kärkinipukka, hiekkamaa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 14.2 km N, Koliman eteläosassa olevan Rakajan saaren eteläkärjen äärimmäisessä itäkärjessä.

Tila: 931 893 0001 0010, valtionmaa.

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [54] Kolima Kattilaniemi 1

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7013 90, Y: 3443 48, Z: 116-117

Rantatörmä nro 3 (1 = nykytörmä). Mökkitie. Hiekka-sora. Mäntykangas. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 16.8 km N, Järkiniemen länsirannalla olevan Kattilaniemen pohjoisrannalla.

Tila: 931 408 0199 0004

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [54] Kolima Kattilaniemi 2

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 07, X: 7013 76, Y: 3443 38, Z: 116-117

Rantatörmä nro 3 (1 = nykytörmä). Jyrkkä etelään avoin törmä. , hiekkamaa, mäntykangas.

Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 16.6 km N, Järkiniemen länsirannalla olevan Kattilaniemen länsikärjen tuntumassa, niemen etelärannalla.

Tila: 931 408 0199 0004

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [54] Kolima Kattilaniemi 3

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 07, X: 7013 80, Y: 3443 41, Z: 117-118

Rantatörmä nro 4 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Komea iso asumuspainanne. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 16.7 km N, Järkiniemen länsirannalla olevan Kattilaniemen länsikärjen etelärannalla.

Tila: 931 408 0199 0004

Kvartseja, luuta, reikäkivi. Koekuopasta.

VIITASAARI [55] Kolima Kokkolanniemi 1

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 09, X: 7008 83, Y: 3449 44, Z: 115-116

Rantatörmä nro 4 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Hiekkamaa, mäntykangas. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 13.8 km NE, Kärnän itäpuolella, Koliman eteläisimmässä lahdenpohjukassa olevanniemen etelärannalla, niemen itäkärjestä n. 400 m länteen.

Tila: 931 408 0005 0029

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [55] Kolima Kokkolanniemi 2

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 09, X: 7008 80, Y: 3449 43, Z: 113-114

Rantatörmä nro 3 (1 = nykytörmä). Ehjä koskematon. Painanne. Mäntykangas, hiekkamaa. Lähes nykyisen törmän äärellä. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 13.8 km NE, Kärnänitäpuolella, Koliman eteläisimmässä lahdenpohjukassa olevanniemen etelärannalla, niemen itäkärjestä n. 400 m länteen.

Tila: 931 408 0005 0029

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [56] Kolima Kokkolanniemen kärki

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 09, X: 7008 66, Y: 3449 69, Z: 112

Rantatörmä nro 2. Ehjä koskematon. Asumuspainanteita. Lähes vedenpinnan tasossa, matala niemenkärki. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 13.8 km NE, Kärnän itäpuolella, Koliman eteläisimmässä lahdenpohjukassa olevanniemen kapeassa itäkärjessä aivan nykyisen järven vedenpinnan tason tuntumassa. Kvartseja myös rantavedestä.

Tila: 931 408 0005 0039

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [57] Kolima Kärnä

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 09, X: 7007 86, Y: 3446 72, Z: 118

Äestetty metsä. Kivikkoinen hiekkamoreeni, muinainen salmensuu. Pyyntipaikka ?. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 11.7 km N, Kärnän Koskisaaren eteläosassa, siniseltä tieltä 80 m SE, muuntajasta 80 m NE, harjanteen laella.

Tila: 931 408 0004 0049

Kvartseja metsänaurusvaosta.

VIITASAARI [58] Muikunlahti Kärnäjärvi 1

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 09, X: 7007 40, Y: 3446 46, Z: 118

Mäntyvaltainen sekametsä, kivikkoinen hiekkamaa. Ehjä, koskematon paikka. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 11.1 km N, Kärnäkosken suulta 260 m SW, siniseltä tieltä 180 m SE, pienen muinaisen niemekkeen kärjessä, muinaisen uoman itäpuolella.

Tila: Valtionmaa 931 410 0000 0000

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [59] Muikunlahti Kärnäjärvi 2

kivikautinen asuinpaikka II mesoliittinen

Pk: 3312 09, X: 7007 13, Y: 3446 31, Z: 118

Mäntyvaltainen sekametsä, kivikkoinen hiekkamaa. Kivikkoon raivattu painanne. Koskematon ja ehjä. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 10.8 km N, Kärnäjärven länsirannalla, muinaisesta uomasta, jonka pohjalla nyt puro, polkua pitkin n. 70 m etelään, maantiestä 140 m NE.

Tila: Valtionmaa 931 410 0000 0000

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [60] Muikunlahti Kärnäjärvi 3

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 09, X: 7006 94, Y: 3446 36, Z: 117-118

Mäntyvaltainen sekametsä, kivikkoinen hiekkamaa. Ehjä ja koskematon. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 10.7 km N, kärnäjärven länsirannalla, Kellankosken suusta 540 m N, maantiestä 90 m E, tasanteella, jossa jyrkkä törmä länteen ja loiva törmä etelään.

Tila: Valtionmaa 931 410 0000 0000

Kvartseja. Koekuopasta.

VIITASAARI [60] Muikunlahti Kärnäjärvi 4

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 09, X: 7006 84, Y: 3446 38, Z: 115-117

Mäntyvaltainen sekametsä, kivikkoinen hiekkamaa. Ehjä ja koskematon. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 10.6 km N, Kärnäjärven länsirannalla, Kellankosken suusta 420 m N, loivalla kaakkoon viettävällä rinteellä.

Tila: Valtionmaa 931 410 0000 0000

Kvartseja. Koekuopasta.

VIITASAARI [60] Muikunlahti Kärnäjärvi 5

kivikautinen pyyntikuoppa-alue II

Pk: 3312 09, X: 7006 80, Y: 3446 38, Z: 115-117

Jonossa rannan suuntaisesti 12 pyyntikuoppaa melko tasaisin välein. Länsipuolella jyrkähkö rinne. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 10.6 km N, Kärnäjärven eteläosan länsirannalla. Pyyntikuoppajonon alkupää on 200 m NNW Kellankosken suusta (7006 60, 3446 34) ja pohjoispää asuinpaikan Kärnäjärvi 4 kohdalla.

Tila: Valtionmaa 931 410 0000 0000

VIITASAARI [61] Muikunlahti Myllylahti 2

kivikautinen asuinpaikka II ka2 / ka3

Pk: 3311 06, X: 7003 30, Y: 3437 52, Z: 105-106

Kivikkoinen hiesumoreeni, muinainen rantakallio. Aurattu. Lahden toisella puolen n. 250 m

päässä on asuinpaikka 6. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 7.6 km NW, Myllylahden pohjukan itärannalla, naistenlahteen (tai itälahteen) vievän tien eteläpuolella 90 m.

Tila: 931 410 0001 0184

Kvartseja, luuta, keramiikkaa. Metsänaurusvaoista.

VIITASAARI [62] Keiteleempohja Löytänä-Kohisevankangas

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3312 04, X: 7013 86, Y: 3432 78, Z: 121-122

Hiekkamoreeni, kallio. Rinteeseen koverrettu pienehkö painanne, kalliopohjalla aivan rannan tuntumassa. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 19.0 km NW, Löytänen itärannalla, Kohisevanpuron suusta 680 m etelään, valtatieltä rantaan tulevan polun päässä, heti sen eteläpuolella, avoimien rantakallioiden eteläpäässä.

Tila: 931 407 0007 0035

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [63] Keihärinkoski Heinäsaari

kivikautinen asuinpaikka II ka2

Pk: 3311 05, X: 6998 95, Y: 3431 18, Z: 105-106

Mäntyvaltainen sekametsä, hiekkamaa, kapea muinainen saari. Ehjä ja koskematon. Vahva 20 cm paksu kulttuurikerros. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 11.0 km W, Ylä-Keiteleen länsiosassa, Ruuponsaaren ja Luotolansaaren välillä olevan Heinäsaaren keskivaiheilla, saaren laella.

Tila: 931 406 0050 0004

Kvartseja, luuta, keramiikkaa. Koekuopasta.

VIITASAARI [64] Niinilahti Keitaankaarre

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3222 09, X: 6978 80, Y: 3447 10, Z: 102.5

Kivikkoinen hiekkamoreeni, laikutettu metsä. Kapea kannas. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 19.1 km S, Emosniemen pohjoispuolella olevan kapean kannaksen länsilaidalla, kääntöpaikasta 100 m etelään. Z-luku vaaittu, tarkkuus n. +-20 cm.

Tila: 931 411 0010 0002

Kvartseja, luuta. Metsänaurusvaoista

VIITASAARI [65] Niinilahti Emosniemi 1

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3222 09, X: 6978 28, Y: 3447 21, Z: 102-103

Kivikkoinen hiekkamoreeni. hakkuuaukean laita, ehjä. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 19.6 km S, Emosniemen eteläkärjen tuntumassa kapean kannaksen pohjoispäässä.

Tila: 931 411 0010 0002

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

VIITASAARI [66] Niinilahti Emosniemi 2

kivikautinen asuinpaikka II

Pk: 3222 09, X: 6978 13, Y: 3447 30, Z: 103

Kivikkoinen hiekkamoreeni. kapean niemen laki, ehjä. Vahva kulttuurikerros. Paikka sijaitsee Viitasaren kirkolta 19.8 km S, Emosniemen äärimmäisessä, kapeassa eteläkärjessä, sen laella

korkeimmalla kohdalla.

Tila: 931 411 0010 0002

Kvartseja, luuta. Koekuopasta.

Epämääräinen kiviröykkiö kalliotasanteella, kallion kolossa Hännilansalmen pohjoisrannalla valtatiehen länsipuolella 200 m. Valokuvien ja kollegoiden lausuntojen perusteella harkitsen tämän kohteen arvon myöhemmin.

Lopullinen raportti valmistunee syyskuussa 1995.

20.6.1995

Timo Jussila

Mikroliitti Oy

Osoite: Kotitontuntie 17 F, 02200 Espoo

Puhelin: 90-4208852, 949-303442

Fax: 90-4208967